

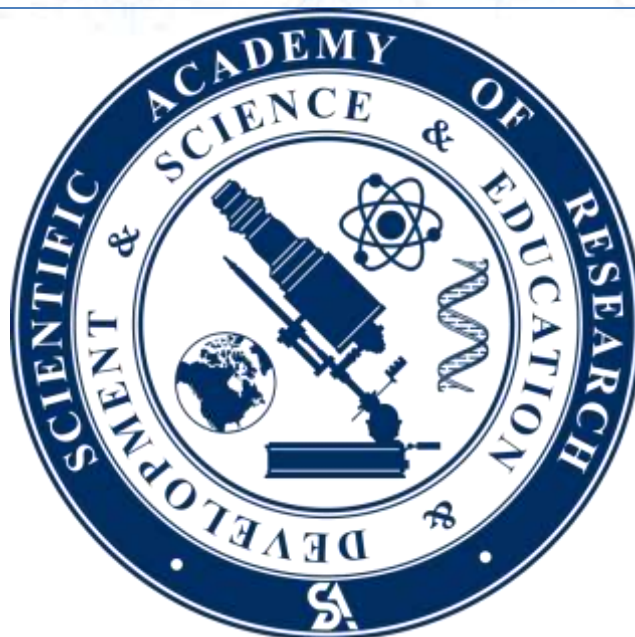
International Interdisciplinary Research Journal

WORLD OF SCIENCE

Development & Science & Education

XXI
EDUCATION
TECHNOLOGY

«SCIENTIFIC ACADEMY»

Development & Science & Education

“WORLD OF SCIENCE”

REPUBLICAN SCIENTIFIC JOURNAL

COLLECTION OF MATERIALS

25th June 2023

Volume-6, Issue- 6

UZBEKISTON

TABLE OF CONTENTS

<i>ФАРЗАНД ТАРБИЯСИДА МАЪНАВИЙ-АХЛОҚИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНГ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ</i> Султонова Назокат	12
<i>СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА ЎРТА ТИББИЙ ХОДИМЛАРИНИНГ ЎРНИ</i> Шарипова Мухайё	18
<i>ISNAK KASALLIKLARI. ISNAK TUTULISHI PATOLOGIYASI</i> Marasulova Muxarramxon	21
<i>ТИББИЙ КЎРИК ВА УНИНГ МАЪНАВИЙ-АХЛОҚИЙ АСОСЛАРИ</i> Одилова Дилором	24
<i>ҚИЗЛАРНИНГ РЕПРОДУКТИВ САЛОМАТЛИГИ МУҲОФАЗАСИ, УНИНГ АҲАМИЯТИ ҲАҚИДА</i> Ашуралиева Фотимахон	27
<i>БОЛАЛАРНИ ОВҚАТЛАНИШИГА БОҒЛИҚ ҲОЛДА АНТРОПОМЕТРИК КЎРСАТКИЧЛАРИНИ ТЕКШИРИШ ВА ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ НАТИЖАЛАРИ</i> Рустамова Дилрабо	30
<i>КРЕАТИВНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ В СТРУКТУРЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПЕДАГОГА</i> Тошева Гулнора Джураевна	32
<i>"REALISM" IN LOGIC AND LANGUAGE, THE RECIPROCAL MODALITY RELATION OF THE CATEGORY</i> Oripova Kamola Davlatovna	42
<i>АҲОЛИ ОРАСИДА НАЖАС ТЕКШИРИШИ ЁРДАМИДА ЛАБОРАТОР ТАСДИҚЛАНГАН ПАРАЗИТАР КАСАЛЛИКЛАР АНИҚЛАНИШ КЎРСАТКИЧЛАРИ</i> Хакимжонова Сураё	45
<i>BOSHLANG'ICH SINFL O'QUVCHILARIDA MATEMATIK IQTIDORNI SHAKLLANTIRISH METODIKASI</i> To'umurodova Gullola Normurod qizi	54
<i>BOSHLANG'ICH SINFLARDA SHE'R MATNI USTIDA ISHLASH BO'YICHA METODIK TAVSIYALAR</i> Shonazarova Nozima Ruslanovna	60
<i>BOSHLANG'ICH SINFLARDA MATEMATIKAGA OID BILIMLAR VA VAQT MAVZUSINI O'RGATISH METODIKASI</i> Turdiyev Sog'lombek Rahmat o'g'li	68
<i>LABOR PROTECTION IN MAINTENANCE AND REPAIR OF AGRICULTURAL MACHINES</i> Mamadaliyev Adkhamjon Tukhtamirzaevich	74
<i>ESTETIK TARBIYA BERISH JARAYONIDA O'ZBEK XALQINING MUSIQIY MEROSIDAN FAYDALANISH</i> Hasanov Halim Ravshanovich ,Xudoyberdiyev Jahongir Hakimovich	84
<i>ВЛИЯНИЕ ВОЗРАСТНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ НА ПЕРЦЕПТИВНУЮ НАГРУЗКУ ЛЮДЕЙ</i> Шаропов Н.М	86
<i>СУВ САҚЛАШ ХОВУЗЛАРИДА ФИЛЬТРАЦИЯ ЖАРАЁНИНИНГ АҲАМИЯТИ</i> Хайдаров Шерзод Эргашалиевич	92
<i>ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИКТ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ</i> А. Н. Нагметуллаев	99

ESTETIK TARBIYA BERISH JARAYONIDA O‘ZBEK XALQINING MUSIQIY MEROSIDAN FAYDALANISH**Hasanov Halim Ravshanovich***Buxoro davlat universiteti “Cholg`u ijrochiligi va madaniyat” kafedrası o‘qituvchisi***Xudoyberdiyev Jahongir Hakimovich***Ixtisoslashtirilgan maqom maktab internati, oliy toifali o‘qituvchisi*

Mustaqillikka erishganimizdan keyin ma’naviy qadriyatlarni, milliy mentalitetimizni belgilaydigan maqom ashulalarimizni tiklash va rivojlantirishga alohida ahamiyat berila boshlandi. Maqom san’atini rivojlantirish va xalqimizning ko‘p asrlik ijodiy an’alarini izchil davom ettirish mamlakatimizda kechayotgan keng ko‘lamli ma’naviy-ruhiy tiklanish jarayoni bilan bevosita bog‘liqdir.

Maqom san’ati - yosh avlodning orzu-armonlari, iymonu-e’tiqodini, toza ruhi va xotirasini, ezgu niyatlarini o‘zida mujassamlashtirgan qadimiy an’alarini ifodalovchi tarbiyaviy vositadir. Ular milliy ma’naviy tarbiyada qudratli qurol, yoshlarni ma’naviy jipslikka birlashtiruvchi omil hisoblanib, o‘zbek millatining ma’naviy dunyosini ifoda etadi.

Har bir millat, elat va etnik guruhning o‘ziga xos udumlari, urf-odatlarini, an’ana va marosimlari bor. U avloddan avlodga, davr-dan davrga meros bo‘lib o‘tadigan, muayyan ijtimoiy guruh tomonidan qabul qilingan xulq-atvor usullaridandir. Bu boy merosimiz o‘zining mazmundorligi, tarbiyaviyligi, umrboqiyiligi bilan boshqa millatlardan ajralib turadi. Hayot kishilarda ezgu niyat, maqsadga intilish, e’tiqod va barcha orzu-armonlarni, toza ruh va xotirani, jamiyatning yaxshi niyatlarini, qadimiy an’alarini o‘zida jamuljam etgani uchun ham kishilar hayotiga singib ketadi.

O‘zbek xalqining musiqa merosi juda boy va qadimiy tarixga ega. Uning ajoyib an’alari hozirgi kunda ham o‘z badiiy va estetik qiymatini saqlab kelmoqda. Bu an’alar zamonaviy o‘zbek musiqa madaniyatining ajralmas qismini tashkil qiladi.

O‘zbek halq musiqasining ko‘hna, nihoyatda boy va serjilo an’alari avvalo uning turfa yarim mahalliy uslublarida yorqin va teran o‘z ifodasini topadi. Darhaqiqat, ayrim hollarda musiqiy mahalliy uslubning tilshunoslikdagi "sheva", "lahja", tushunchalari bilan qiyos qilinishi ham bejiz emas. Biroq, adabiyotshunoslikdan farqli o‘laroq, jami mavjud "musiqiy sheva"larning mushtarak sifatlari o‘z navbatda "umummilliy musiqiy uslub" singari yig‘ma tushunchani yuzaga keltiradi. Ko‘lami keng, serqatlam musiqa merosimizni tashkil etuvchi xilma-xil ko‘hna na’munalarini nota yozuviga tushirib, to‘plab, ushbu yo‘nalishda dastlabki ilmiy izlanishlar bilan shug‘ullangan bir qator mutaxassislar ish faoliyatida kuzatilgan uslubiy tafovutlarga o‘z vaqtida alohida e’tibor berishgan ular bu haqida ilk bor qiziqarli ma’lumotlarni to‘plab, teran ilmiy mushohadalar yuritganlar.

Xususan, e’tirof etilganki, Buxoro hamda Tojikistonda istiqomat qiluvchi tojiklar orasida, shunigdek, ayrim boshqa xorijiy mamlakatlarda azaldan tub o‘zbek aholisi zich holda yashab kelayotgan yerlarda "musiqiy sheva"larning ko‘rinishlari o‘zgacha ekan. Kuzatilayotgan bunday ancha murakkab etnik, jug‘rofiy, siyosiy ijtimoiy, tarixiy madaniy voqeiylik to‘laligicha qamrab olish, unga mukammal tarifu tavsiflar berish qiyin masala, albatta bularning orasida hozirga qadar ko‘lami jihatidan bir muncha kengligi, tarixan qadimiyiligi, xususiyatlari bo‘yicha

benazir, betakrorligi bilan asosan to'rtta mahalliy uslub tavsif ila alohida-alohida ajratilgan bo'lib, o'zbek musiqashunosligida nisbatan atroflicha o'rganilgan.

Ularning har bir muayyan xudud nomi bilan, ya'ni Toshkent-Farg'ona, Buxoro-Samarqand, Xorazm maqom uslublari, - deb yuritiladi.

Musiqada uslub tom ma'noda turli tuman, bir hisobda ayricha tushunchalar doirasini vujudga keltirsada, bunda deyarli barcha tarkibiy vositalarining uzviy bog'liqligini, tizimiyligini nazarda tutish darkor. Xuddi shu boisdan o'zbek xalq musiqa ijodiyoti bilan tanishish, uni o'rganish hamda amaliy o'zlashtirish borasida uslubning o'rni va ahamiyati benihoya katta.

Qadim-qadim zamonlardan ona-zaminimiz o'zining boy ma'naviy merosi, yuksak madaniyati, urf-odat, marosim va an'analari bilan jahon sivilizatsiyasida munosib o'rin egallagan. Bu o'lka xalqlarining buyuk siymolari dunyo ilm-fani va madaniyatining barcha sohalari rivojiga o'zlarining munosib hissalarini qo'shib kelganlar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Hamidov H. O'zbek an'anaviy qo'shiqchilik madaniyati tarixi. -T.: O'qituvchi, 1996. -174 b.
2. O'zbek xalq musiqasi. Buxoro maqomlari. To'plovchi va notaga oluvchi YU .Rajabiy. III-tom. -T.: O'zbekiston SSR Davlat badiiy Adabiyot nashriyoti, 1959. -864 b.
3. Fitrat. O'zbek klassik musiqasi va uning tarixi. -T.: FAN, 1993. -56 b.
4. Fayzulina S.X. O'quvchi yoshlarning estetik tarbiyasi. - T.: O'qituvchi, 1978. -49 b.
5. Hasanov H.R. "Vatanga sadoqat hissini shakllantirishda fanlar aro aloqadorlikni pedagogik asoslari" Monografiya .Buxoro: " Durdona", 2021.
6. Культура и искусство в эпоху Амира Темура и темуридов Х.Р. Хасанов Вестник науки и образования, 119-122
7. методика организации «группового пения» в преподавании «музыкальной культуры» в общеобразовательных школах Х.Р. Хасанов Science and innovation 1 (B2), 165-168
8. ANSAMBL IJROCHILIGI FAOLIYATING TARIXI VA TARAQQIYOT BOSQICHLARI H.R. Hasanov Scientific progress 1 (6), 650-655